

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Udrag fra Nye digte - 1841

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "Nye digte - 1841", i Heiberg, Johan Ludvig: *Nye digte - 1841*, udg. af Klaus P. Mortensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, cop. 1990, s. 174. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergjl05val-shoot-idm140194649660080/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Nye digte - 1841

- udgav »Adresseavisen«. – *Forslag*: her: tidsfordriv. – *Maskepi*: her: letfærdig omgang med sandheden, intriger, bagtalelse. – *Sibbern*, F.C.: (1785-1872) forfatter og professor i filosofi ved Kbh's Universitet (1818-68); udgav i 1819 »Om Elskov eller Kjærlighed mellem Mand og Qvinde»; skrev 1838 en afhandling om Hegel, hvori Heiberg kaldes en diletant i filosofien. – *Contemplation og Ironie*: S. skrev i 1828 en ironisk artikel om englændernes togt til Kbh. i 1807, som man imidlertid tog for at være alvor. S. måtte derfor offentligt erklære: »Det turde vel hælde, at jeg oftere brugte Ironien. Jeg vil da om slige Ting herefter sætte: Contemplation, saa forstaae Publikum og jeg hinanden». Contemplation: lat. selvfordybelse, grublen. – *Dagen*: (1803-43) stærkt konservativ avis. – *Det Redaction*: i juli 1840 meddelte »Dagen»s redaktør, at han ikke var ansvarlig for de indrykkede artikler. – *Rostocks Person*: »Dagen»s udgiver og forlægger. – *nidsk*: misundelig, ondskabsfuld. – *i syv Redacteursers Tid*: »Dagen» havde fra 1835-40 7 redaktører. – *hans Elev*: cand.jur. H.J. Trojel, som i 1840 langede voldsomt ud efter de liberale i »Dagen».
- 55 *Den Frisindede*: yderligtgående liberal avis (1835-46). – *Reflexion*: eftertanke. – *Fædrelandet*: de liberales vigtigste organ; ugeblad 1834-39, herefter dagblad til 1882, hvor det gik ind. – *Rosenhoff*: redaktør af »Den Frisindede». – *Siesby*: skomager Gottlieb S., som 1840-41 udgav »Folkevennen, en Tidende for Borgere og Borgerligsindede»; her kunne abonnenterne verderlagsfrit indrykke annoncer.
- 56 *anticipere*: foregriber; Sibbern havde klandret Heiberg for ikke at stave ordet korrekt: antecipere. – *gefaller*: behager. – *Postførsendelses-Ret*: som helhed fik kun de regeringsvenlige aviser tilladelse til at benytte brevposten. Resten var henvist til den meget dyre pakkepost 1 gang ugentlig. – *Danserinder og Heste*: udfald mod publikums smag for det bastante, håndgribelige; for Heiberg var dansen en af de underordnede kunstarter. – *Hofparket*: fripladser på 1. parket; Heiberg ønskede dem afskaffet.
- 57 *Mulatten og Maurerpigen*: skuespil af H.C. Andersen, opført 1. gang i henholdsvis febr. og dec. 1840. H.C.A. ragede uklar med Heibergs, da han forsøgte at overtale fru'en til at spille hovedrollen i »Maurerpigen». – *erkjendt*: H.C.A. brugte ordet i betydningen: anerkendt. – *Skaane*: studenterne i Lund hyldede i april 1840 H.C.A. for »Mulatten». – *Hundsrick*, *Swinemunde*: nordtyske lokaliteter; spiller desuden på henholdsvis hund og ryg, svin og mund. – *Constantinopel*: H.C.A. rejste i slutningen af 1840 sydpå mod Italien, Grækenland og Konstantinopel. – *Seraillet*: sultanens harem. – *det orientalske Spørgsmaals Tegn*: det orientalske spørgsmål var atter blevet aktuelt med krigen mellem Tyrkiet og Ægypten i 1839. Spiller måske også på H.C.A.s højde og kropsholdning. – *Stor-Eunuken*: en eunuk er en kastrat, der fungerer som tjener eller vagt i haremnet. – *Inferieureme*: de underordnede, undersåtterne.
- 58 *af Hovedløse* . . . : i Holbergs »Niels Kliim» findes et land, hvis indbyggere er hovedløse; de bruges bla. til pedeller. – *Direction af Aandløse*: universitetets direktion var under stærk kritik i slutningen af 1830'erne. – *lænde So-*